

Når det offentlige stenger døren, tar pårørende over

Som ansatt på Pårørendesenteret legger vi merke til at det er en stor og viktig gruppe som ikke blir nevnt i forbindelse med korona-utbruddet. Nemlig pårørende. Eller, de blir nevnt, men ikke for den jobben de gjør. I disse dager er det mange som permitteres med de rettighetene dette medfører. Pårørende permitteres ikke, snarere tvert imot. De går nå ofte dobbelvakt, uten spesielle rettigheter eller betaling for den innsatsen de gjør.

Hvem har viktige jobber?

Torsdag 12. mars innførte regjeringen de mest inngripende tiltak Norge har hatt i fredstid. Dagens Medisin skrev 13. mars at nordmenn står sammen i krisetider, men at leger og annet helsepersonell står i fremste rekke. Etter den tid har heldigvis bildet over hvilke yrkesgrupper som ivaretar viktige samfunnsoppgaver, blitt mer nyansert.

Det er mange som gjør en fantastisk innsats for å ivareta landet vårt. Noen i kraft av yrket de har valgt, andre på et mer allmenntilgjengelig plan. De aller fleste, både store og små, trør til hver på sitt vis og etter Folkehelseinstituttet sine anbefalinger. Alle med et felles mål om at situasjonen igjen skal bli noenlunde slik vi kjenner den.

Nå som skoler stenger, sykehjem innfører besøksforbud og psykisk syke skrives ut, er det ikke sjeldent de pårørende som sitter igjen med ansvaret og den merbelastningen dette måtte medføre.

Å ivareta egne behov kan en se langt etter. Det sårt tiltrengte behandlings- og avlastningstilbudet den syke har, er midlertidig satt ut av drift. Nå er det ikke lenger den profesjonelle som skal ivareta den utagerende psykisk syke sønnen – det er mor, far og søsken som, i tillegg til usikkerheten rundt koronasituasjonen, får flere utfordringer i fanget.

Pårørende står alene nå

Det er pårørende til eldre på sykehjem. Nå får de ikke lenger besøke sine kjære, som gjerne er i livets siste fase og som er spesielt sårbare om viruset skulle nå sykehjemmet. Dette medfører følelsesmessig arbeid.

Det er foreldre med autistiske barn, som ikke er lærere, men som nå står for hjemmeundervisning. Ikke bare skal de hjelpe med lekser, de tar også på seg helsehatten for å på best mulig vis trygge ekstra sårbare barn for den usikkerheten som koronasituasjonen har ført til.

Det er ektemannen som ikke lenger har et tilbud om dagsenter til sin demente kone og det er barna som bor med fysisk eller psykisk syke foreldre. Barn som nå mangler fellesskapet og normaliteten skolehverdagen gir.

“ De gjør så uendelig mye mer. Ikke bare i krisetid, men gjennom hele året.

Flere helter å klappe for

I tidsskriftet Sykepleien kunne man 10. mars 2020 lese:

– Samfunnets beredskap i en slik situasjon er avhengig av solidaritet og en dugnad blant hele befolkningen, sa helseminister Bent Høie da han tirsdag redegjorde for koronasituasjonen i Stortinget.

Statsråden minnet om grunnleggende, individuelle smittevernstiltak som håndvask, å hoste i papirhåndkle eller albuehulen, og å unngå håndhilsning.

– Det skal vi gjøre i solidaritet med dem blant oss som ikke vil tåle å bli smittet – og ikke minst i solidaritet med alle dem som jobber i helsetjenesten og som nå forbereder seg på en veldig krevende og ekstraordinær situasjon, sa Høie.

Ingen av oss som jobber innen pårørendefeltet kan si at disse rådene er feil, men mange pårørende i hele Norges må også forberede seg på en veldig krevende og ekstraordinær situasjon. Fordi alle tiltak som de fleste av oss prøver å etterleve, prøver også pårørende å etterleve. Men de gjør så uendelig mye mer. Ikke bare i krisetid, men gjennom hele året.

Dessverre er det ingen krisepakke som kommer pårørendearbeiderne til gode. I beste fall får de høre at de er en ressurs. Det er bra, men det er ikke nok.

Så, når vi igjen skal klappe for helsepersonell eller andre helter. Ikke glem en stående applaus for pårørendeheltene.

Tekst:

Anne Torill Brimsø

Sykepleier, pedagog og veileder